

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 68

СІЧЕНЬ • JANUAR 2016 • Nr. 2 (2934)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ЗА ЯКИМ КАЛЕНДАРЕМ НАМ ЖИТИ?

Уже давним-давно видумали календар, щоб міряти роки, місяці та дні. Цей поділ часу базується на обороті землі довкола сонця (рік), обороті місяця довкола землі (місяць), і обороті землі довкола своєї осі (день).

Спочатку християнський світ прийняв календар, що його установив поганський цесар Юлій – 47 літ перед приходом Христа. Тому цей календар називається юліанський. Згідно з цим календарем рік має 365,25 днів (практично: кожні три роки мають 365 днів, що четвертий, т.зв. переступний, має 366 днів). Згодом виявилося, що власний рік має не 365,25 днів, але 11 хвилин і 14 секунд менше, ніж 365,25 днів.

Продовження на 2 стор. ►

1582 рік, папа Григорій XIII очолює комісію для реформування юліанського календаря. Автор роботи: G. Dagli Orti, De Agostini/Getty Images. Внаслідок реформи календар «перестрибнув» з 4 на 15 жовтня; день після четверга передбачалося вважати п'ятницею, проте не 5, а 15 жовтня

XI

Варшава, 4 червня 2014 р., П. Порошенко та Б. Обама. Через три дні Порошенко стане офіційно президентом України

ОБАМА: УКРАЇНА ЗАЛИШАЄ РОСІЙСЬКУ ОРБИТУ

Україна виходить з орбіти впливу Росії. Таку думку висловив президент США Барак Обама у щорічному зверненні до Конгресу «Про становище держави». Також він заявив, що коли Вашингтон допомагає Україні захистити демократію, це зміцнює і міжнародний порядок.

«У сьогоднішньому світі нам загрожують не так «імперії зла», як країни, які розвалюються на очах. Близький Схід проходить через період трансформації, який триватиме покоління, але має коріння у конфліктах з тисячолітньою історією. Від перехідного етапу в економіці Китаю розходяться хвилі по цілому світу. Росія, у час коли її економіка падає, витрачає значні ресурси на підтримку України та Сирії – країн, які виходять з орбіти її впливу. А міжнародна система побудована нами після II світової ледь порятує нас із цієї новою реальністю».

Продовжуючи промову, Обама підкреслив, що Сполучені Штати

нині як ніколи відчувають своє лідерство у світі. «Це лідерство означає мудре застосування військової сили та згуртування світу навколо принципів, які є правильними». У цьому зв'язку він акцентував увагу на проблемах світового масштабу, таких як глобальні зміни клімату, боротьбу з пандемією СНІДу, боротьбу націй за незалежність, у тому числі українського народу. «Коли ми допомагаємо Україні захистити свою демократію або Колумбії зупинити війну, що триває десятиліттями, це зміцнює міжнародний порядок, від якого ми залежимо».

Нагадаємо, 25 листопада 2015

року Обама підписав схвалений Конгресом бюджет США на 2016 рік на потреби національної оборони. Таким чином санкціоновано надання коштів на військову допомогу Україні (у тому числі і летальної зброї – Ред.) в обсязі 300 млн дол. упродовж 2016 фінансового року.

Загалом, цей виступ – історичний, останній в президентській кар'єрі Обами. Восени американці оберуть нового лідера. Обама залишить посаду у січні 2017 року, відпрацювавши на посаді глави держави два чотирирічні терміни. Цього року він може завітати до України.

Newsru.ua, Інтер, А. Ф.

С-на:
Радіо Свобода

УКРАЇНЦІ НА ШЛЯХУ

З точки зору якості та рівня життя європейська цивілізація зараз дуже успішна. Ми хочемо стати європейцями, але не можемо досягти такого ж рівня життя, як оточуючі нас країни, навіть ті, які далеко не завжди самі поведуться як європейці. Чому?

ПРО ЦІННОСТІ

Зазвичай відповіді приблизно такі: Ну, нам не пощастило з владою. Вони злодійкуваті, вони нас обманюють. Вони і реформи не вміють робити, тому ми всі так погано живемо. Це неправильна відповідь. Тому ця відповідь заснована на абсолютно зрозумілому для будь-якої особистості протиставленні себе доброму ім поганим. Правильна ж відповідь доведена спеціальними гігантськими дослідженнями, які ведуться по всьому світу, і показують, що в основі розвитку лежать цінності. І, якщо ми живемо погано, значить щось у нас якраз з ними. Візьмемо нас і Європу – між нами стоять непереборним порогом розходження в цінностях. Ми не європейці.

Продовження на 6 стор. ►

ЗА ЯКИМ КАЛЕНДАРЕМ НАМ ЖИТИ?

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Ця маленька різниця творить на кожних 128 років один цілий день. У 1582 році по Христі юліанський календар був уже 10 днів позаду, цебто коли, наприклад, Різдво Христове проходило 25-го грудня, то за юліанським календарем треба було ще чекати 10 днів, цебто святкувати Різдво 4 січня. Тепер цей календар уже 13 днів позаду.

У 1582 році папа Григорій XIII доручив раді астрономів, щоб вони справили цю помилку в рахуванні часу. Вони це зробили, усунули тих десять днів різниці й установили, що від того часу кожний рік, що є подільний через число 4, є переступний, цебто має 366 днів. Тоді почався григоріанський календар (від папи Григорія XIII). Григоріанський календар і юліанський властиво не два окремі календарі, а радше два стилі: новий стиль і старий стиль того самого календаря.

Цей новий стиль прийняли майже всі католицькі країни Європи. 170 років пізніше прийняла його також протестантська Англія. Там було велике упередження до нового стилю тому, що його установив Папа. Ще пізніше, бо аж 1897 року, прийняла його Японія. Потім прийняла Туреччина 1917 р., Росія 1918 р., Греція 1923 р. Велися переговори, щоб від 2001 року усі християни святкували за одним календарем...

ЦЕЙ ТЕКСТ **появився в календарі «Світла» у 2000 році. На початку січня 2016 року в ефірі радіо «Марія» патріарх Святослав пояснив, як виглядає ситуація сьогодні.** «Де-факто велика частина УГКЦ святкує Різдво та інші свята за григоріанським календарем, зокрема в країнах української діаспори. Однак в Україні ми святкуємо за юліанським календарем. На це є свої історичні, дисциплінарні та міжцерковні передумови.» Блаженніший сказав також, що в УГКЦ розглядають питання спільного святкування Різдва за григоріанським календарем, але поки відповіді на нього із перспективи найближчого майбутнього немає.

«Достеменно невідомо точний день народження Ісуса Христа. Тому в ранніх століттях християнства святкування Різдва було встановлено в день, коли римські погани святкували день народження сонця (коли починає збільшуватися світлова частина дня). Таким чином християни хотіли наповнити цей день християнським змістом. Бо ж Сонцем світу для християн є Ісус. Тож 25 грудня започатковано святкування Різдва.

Ми повинні йти до того, щоб святкувати Різдво та інші нерухомі свята за точнішим григоріанським календарем, як це зараз роблять не тільки католики, а й більшість православних Церков світу. Це питання має не так догматичний, як дисциплі-

нарний зміст», – продовжив думку Патріарх зазначаючи, що з історії відомо, що всякого роду зміни, зокрема календарні, провокували поділи і розколи.

«Я прагну, щоб це питання піднімало не тільки ієрархія, а й миряни. Усе церковне тіло може перейнятися ідеєю святкування нерухомих свят за григоріанським календарем. Крім цього, ця ідея повинна мати екуменічний характер. Ми будемо мати достатньо сили це довершити, коли перехід здійснимо разом з нашими православними братами. Тоді це прихильно сприйметься широким загалом України і не породить нових перешкод для відновлення єдності єдиної помісної Київської Церкви». (Департамент Інформації УГКЦ)

НЕ ОНОВЛЮЮТЬСЯ

Україна (як УНР) офіційно перейшла на григоріанську систему лише 16 лютого 1918 року, майже синхронно з Росією. У 1920-х один з варіантів нового літочислення прийняли й більшість православних Церков світу, однак не російська Церква. Спираючись на декрет советського уряду про відокремлення Церкви від держави, російське православ'я залишило за собою «старий» стиль, яким користується і донині. А з ним – і вся Україна, окрім римо-католицьких та протестантських конфесій. Юліанським календарем, окрім російських та українських Церков, користуються також православні церкви Сербії, Македонії, Грузії, старостильні церкви Греції та де-

які інші релігійні громади.

Юліанський календар став органічною частиною російського православ'я. Вірні так і називають його: православний календар. Одна з причин, чому ортодоксальні церковники в Росії не збираються відмовлятися від цієї схеми обліку днів – у тому, що до юліанського календаря прив'язана т.зв. пасхалія. Це методика визначення дати Великодня, яку в 325 році затвердив Нікейський Собор. Крім того, за юліанським календарем Великдень обов'язково має святкуватися після єврейської Пасхи, тоді як григоріанський календар, в силу астрономічно-математичних особливостей, іноді порушує це правило.

Оскільки за григоріанським стилем 2100-й рік буде звичайним, а за юліанським – високосним, різниця між календарями збільшиться до 14 днів, і «православне Різдво» зміститься ще на один день – з 7 на 8 січня.

Церковний календар – це лише умовність, яка має віддалене відношення до віри в Бога, каже релігієзнавець Юрій Чорноморець. За його словами, українських християн відділяє від решти світу не календар, а «те, що вони мало християни» і бояться будь-якої соціальної і політичної активності. (Бі-Бі-Сі)

ПРЕЗИДЕНТ ПЕТРО ПОРОШЕНКО

Українці – дуже мудрі і розумні люди. Вони святкують Різдво і 24, і 7. Це не справа світської влади – згорі нав'язувати дати святку-

вання. До чого це призведе, якщо, не дай Боже, хтось буде примушувати людей святкувати в той день і не святкувати в цей день? До розколу. Хай люди святкують тоді, коли їм більше до вподоби. У той же час я впевнений, що питання створення Єдиної Помісної Церкви є надзвичайно актуальним. І тут я буду вітати будь-які кроки, які віруючі будуть робити для того, щоби Україна, особливо в цих важких умовах, мала єдину Церкву. («CREDO»)

З ЦЬОГО ПРИВОДУ КАРДИНАЛ ЛЮБОМИР ГУЗАР

Календар – то є тільки календар, числення часу. Календар не повинен бути мірилом чи засобом. Хоча, скажу на підставі історії, у 1920-х роках Західна Україна була частиною польської держави, можна сказати, була окупована. Але у церквах, між владиками, священниками була думка, чи не було би краще, щоб всі святкували Різдво 25 грудня. Реакція була дуже гостра: «Не дай Боже, щоби ми святкували разом з поляками». Переконали, що ми, християни, після доброї, здорової підготовки повинні святкувати разом. Але я свідомий того, що багато людей трактують це, власне, в такий, майже політичний спосіб. Тому я підкреслюю: треба пояснити, людей підготувати, щоб не мішали горох з капустою. Календар, дата святкування не має найменшої важливості. Важливо, як ми це будемо сприймати. (з інтерв'ю для видання «Главком»)

ХІ

ДУХОВНІСТЬ СВЯТА ПЕТРА ВЕРИГИ І СЛУЖІННЯ В'ЯЗНЯМ

Ти вселився в життя живих, ув'язнений ради нього, сокрушив узи Веліяра, що зв'язав тебе: ради цього почитаємо твої вериги. (Канон Утрени свята)*

і праведників за віру. У часі випробовування війною, яке переживає тепер наш народ, ворог погрожує і знущається неволею. Христос закликав нас відвідувати в'язнів і за них молитися. Петрові вериги (кайдани) стали для нас цікавим тлом для роздумів.

29 (16) січня Церква встановила свято Почитання оков Св. Апостола Петра в пам'ять про їх чудесне з'єднання. Вони зберігаються неподалік римського Колізею у храмі San Pietro in Vincoli, що означає «Св. Петро в кайданах». Нагадаємо, що це ті кайдани,

з яких Св. Петро був чудесно звільнений появою ангела (Діян. 12). За наказом Ірода апостола закували в кайдани в єрусалимській в'язниці. Вночі явився йому ангел і вивів його на волю. За правління імператора Константина Великого вериги перебували в єрусалимській церкві Воскресіння Христового. У 439 році єрусалимський патріарх Ювеналій подарував кайдани грецькій цариці Євдокії. Одну частину оков цариця взяла до Царгорода, а другу послала до Риму своїй доньці Євдоксії, яка з великою по-

божністю прийняла дар й наказала збудувати церкву Св. Петра в оковах, де згодом поклала кайдани. У Римі були ще й інші ланцюги, якими був скутий Апостол Петро в Мамертинській в'язниці під час переслідування імператора Нерона. Ці кайдани у V ст. папа Сикст III наказав з'єднати з тією частиною оков, які були подаровані цариці Євдоксії. Коли окови торкнулися одні одних – сталося чудо: обидві частини з'єдналися в один суцільний ланцюг! На згадку цього дива Церква встановила свято Почитання оков св. Петра.

Існує відоме прислів'я: «Тільки раб цілує свої кайдани». Дійсно, християнство

численні політфілософи називали релігією рабів. Імперські можновладці вважали християнську віру зручним знаряддям ефективного поневолення та маніпуляції масами. Ліберали й атеїсти, а також новоязичники нехтували нею, бо одні прагнули самі вирішувати що є добре, а що зле, другі встановили моральні принципи, які накреслювала їх ідеологія, треті реконструювали релігійні інтуїції або хибні далеких поколінь. Багато хто відкинув віру в Христа через те, що асоціював її не стільки з можливістю змінитися самому, скільки зі старанням змінити Бога.

▶ Продовження на 3 стор.

Свобода – найцінніший дар людині від Бога. Свобода найбільше розкриває таємницю того, як саме людське ество покликано бути Божим образом і подобою. На жаль, через гріх людина втрачає свободу. Найперше втрачає її внутрішньо. Але може потрапити в неволю навіть фізично. Не лише гріх є причиною втрати свободи: в кайдани в'язали

ДУХОВНІСТЬ СВЯТА ПЕТРА ВЕРИГИ І СЛУЖІННЯ В'ЯЗНЯМ

▼ Продовження. Початок на 2 стор.

Метою пенітенціарного душпастирства є супровід людей, які опинилися в неволі, насамперед християн, та допомога в усіх їхніх потребах, щоб вони не втратили зв'язок із Церквою. Душпастир допомагає усім, без огляду на конфесію, навіть невіруючій людині, хоча в першу чергу він посланий до християн. Священик для в'язнів – свідок, що має повернути їм той дар внутрішньої

свободи. Для когось в'язниця стає першим місцем, де душа вперше прислухається до голосу Євангелія. Часом ув'язнення стає самотнім шансом для навернення і Ласкою Бога, що вириває розкачану душу перед вічними муками.

Численні в'язні переносять неволю через переслідування, без вини. Страждання злочинців у в'язниці також часом перевищують міру зла, яке вони поповнили. Багато в'язнів потрапивши в неволю благають Бога про чудо. Проте життя Св. Апостола Петра показує нам, що в одному випадку чудо сталося через ревну молитву Церкви (Діян. 12.5). В іншому – Петро добровільно прийняв кайда-

ни, щоб розділити участь Церкви, страждань вірних у часі неронового гоніння. Ця історія була відображена в романі Генрика Сенкевича «Quo vadis».

Петре, ти носив наче злочинець кайдани, руйнуючи злодіяння ворожі, щоб нам від них визволитися – повчає нас уривок канону з Утрени свята. Молитва у храмі San Pietro in Vincoli поглибила моє сприйняття служіння ув'язненим. І повірте, мені прийшлося бути свідком чудес, що сталися у в'язниці.

Протоієрей Костянтин, пенітенціарне душпастирство УГКЦ

* Слово Веліяр означає марність і зло. Сатана – утілення цих рис.

Думи мої...

Для бельгійського кардинала Годфріда Деніелса занепад віри в його батьківщині є загадкою. «Відбулося це в 1960-их роках, а отже під час Собору (II Ватиканського – Ред.). До цього часу семінарії та новіціати були заповнені, батьки багато трудилися, щоб передати своїм дітям відчуття приналежності до Церкви. А тоді, раптово виявилось, що віра погасла. Те, що ми стаємо християнами і живемо у вірі є тайною, а не наслідком якогось виховного чи соціологічного процесу» – вважає кардинал Деніелс, який 30 років був примасом Бельгії.

(Радіо Ватикан)

МОЛИТВА У СВЯТИЙ РІК МИЛОСЕРДЯ

Господи Ісусе Христе, Ти навчав нас бути милосердними, як Небесний Отець, Ти сказав нам, що той, хто бачить Тебе, бачить Його. Покажи нам Своє обличчя і будемо спасенні.

Твій погляд, наповнений любов'ю, визволив Закхея та Матея від рабства грошей; блудницю та Марію Магдалину – від того, щоб шукати щастя лише у створінні; спонукав Петра плакати після зради, та запевнив рай розкачаному розбійникові.

Вчини, щоби кожен з нас вислухав, немов звернене до нього, слово, яке Ти сказав самарянці: Як би ти пізнала дар Божий!

Ти – видиме обличчя невидимого Отця, Бога, Який виявляє Свою всемогутність, насамперед, у прощенні й милосерді: вчини, щоб Церква стала у світі видимим обличчям Тебе, свого Господа, воскреслого у славі.

Ти бажав, щоб Твої служителі також були зодягнені у слабкість, щоб відчувати справедливе співчуття до тих, які перебувають у незнанні або помиляються: вчини, щоб кожен, хто приступає до одного з них, відчув, що Бог його чекає, любить та прощає.

Пошли Твого Святого Духа та посвяти всіх нас Його помазанням, щоб Ювілей Милосердя став роком Господньої благодаті, а Твоя Церква з оновленим ентузіазмом могла нести бідним добру новину, звіщати ув'язненим та пригнобленим свободу, а сліпим повертати зір.

Просимо цього за заступництвом Марії, Матері Милосердя, у Тебе, що живеш і царюєш з Отцем і Святим Духом на віки вічні. Амінь.

(Молитва укладена папою Франциском, подано за Радіо Ватикан)

о. ВОЛОДИМИР ГРУЦА – ЄПІСКОП

Святіший Отець надав згоду на канонічне обрання Синодом Єпископів УГКЦ Високопреподобного о. Володимира Груци, ЧНІ, єпископом-помічником Львівської Архиепархії УГКЦ. В. Груца народився 1976 року в Добромилі. У 1994 році вступив до Згромадження Найсвятішого Ізбавителя, в якому 2000 року склав вічні обіти, а 12 лютого 2001 р. отримав пресвітерське рукоположення. Філософсько-богословську освіту здобував у редemptористській семінарії в Тухові (Польща) та в Краківській Богословській Академії (сьогодні Папський Університет Йоана Павла II) в Польщі. Продовжував навчання в Інсбрукському Університеті (Австрія), закінчивши його захистом докторату з догматичного богослов'я. Після завершення навчання, під час якого виконував душпастирські обов'язки в Інсбруці, о. Володимир від 2009 до 2012 року був директором студій в Львівській провінції Згромадження Найсвятішого Ізбавителя, а від 2013 виконує обов'язки вчителя новиків. Одночасно, викладає догматичне богослов'я в УКУ, Львівській Вищій Духовній Семінарії та Семінарії Отців Василіян у Брюховичах. (CREDO)

КРЕМЛЬ ПІД ЛУПОЮ США

Вашингтон має намір протидіяти втручанням Росії в європейську політику. З цією метою Конгрес США доручив американській розвідці розслідувати випадки можливого фінансування Московією політичних партій в ЄС. Про це написало британське видання The Telegraph. За даними видання, розвідка США планує встановити випадки фінансування російськими структурами європейських партій або організацій з наміром «підризу політичної згуртованості» Європи. The Telegraph зазначає, що вплив Кремля може поширюватися на політсили у Франції, Нідерландах, Греції, Італії, Угорщині, Австрії, Чехії. Видання зазначає, що «там (у ЄС) йде нова холодна війна. На всій території ЄС ми бачимо тривожні докази російських зусиль з підризу європейської єдності у низці життєво важливих стратегічних питань». (zik)

НОВИЙ МАРШРУТ

Україна запустила в обхід Росії експериментальний вантажний поїзд за маршрутом «шовкового шляху». Потяг стартує на поромі на Одещині, а відтак проходить через Грузію, Азербайджан, Казахстан і далі до Китаю. Даний маршрут був розроблений на початку січня у відповідь на дії Москви, яка заборонила з 4 січня транзит українських товарів по своїй території у відповідь на набуття чинності Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. («Збруч», УНІАН)

БОГ ЖИВЕ НА ФРОНТІ

Вояки на українсько-російському фронті і військові капелани стверджують: дуже часто головною зброєю на передовій стає молитва. «Був у нас один вояк, якого всі називали Невіруючий Міша. Затятий атеїст, він постійно ходив з Біблією у руках та висміював її. Однак уже після другого обстрілу Міша напам'ять знав „Отче наш“, „Вірую“ та „Богородице Діво“... На війні усі вірять Богові. Бо більше немає кому», – стверджує івано-франківський воїн Лев Василик. (Наталія Мостова, «Галицький Кореспондент»)

XI

ДЕКОМУНІЗАЦІЯ І ЛЮДИ

Сьогодні наша мама, я вважаю, зняла частину прокляття з нашого Пирятин (якщо не заперечувати, що воно було), накладеного всіма довгими десятиліттями невеликої його історії. Відтепер ми повертатимемося додому не на вулицю Петровського... (Пирятин – місто в Полтавській області – Ред.)

А на цій вулиці я народилася. Його ім'я писала все життя на конвертах додому. І намагалася сприймати його просто як якесь абстрактне ім'я, щоби не думати, що він один із авторів ЧК і Голодомору. Що цією вулицею повзли спухлі од голоду селяни. Бабуся розказувала, що цією вулицею вели на розстріл наших містян, мама розказувала: нею вивели в Пирогову Леваду всіх євреїв нашого міста. Нею моя мала мама бігала до Успенської Церкви, де фашисти тримали полонених і тиццала печену картоплю в руки тих приречених, а вони простягали їх у щілини паркану. Дорослі кричали на неї, щоби не сміла – вистрелить же вартовий! Та вона жаліла вояків... Церкву ту обминали бомби, а на її даху, каже мама, чомусь росла береза...

А потім НКВД довго розбивало її старовинні стіни, і в мої дитинстві на цьому місці стояв танк. І нам брехали, що це той, що першим зайшов визволяти. Але всі знали, що це списаний з ужитку несправний механізм. Та квіти носили, приймаючи умови гри...

Колись ця вулиця звалася Успенська (по імені тої розбитої церкви). І на Успення мала храмове свято... Мій дідусь завжди ходив Успенською до храму співати, а мама моя все життя про це не могла забути, й по сто разів нам це переказувала.

Навесні не витерпіла й написала листа в місцеву владу, що треба це ім'я Петровського зняти з цієї вулиці, не можна більше під ним жити, коли в країні он, нарешті, діти повстали! І пішла з паличкою по сусідах збирати підписи, розповідати все. Мама наша розказує довго й детально – й по сто разів, щоби дійшло. Вчителька. Це не виправляється... І весь цей час ми лише про це й говорили!

А ще... Біля сусідів, навесні ж, раптом впала деревина, й на оголеному стовбурі її, де трісла й розкрила стовбур кора, всі побачили зображення жінки з дитиною на руках... Місцева газета фотографувала це – і писала, як про знак. А мама точно знала, що то Богородиця звертається: «Доки ви вже житимете, як телята!?» (в маминому переказі це звучить саме так, для того, щоби дійшло...).

Ну, нещодавно, як всі знають, справа повернула на декомунізацію. І мама стала нагадувати в «білий дім» (як у Пирятині звуть адміністрацію) про що навесні писала. І щовечора нервувала в телефон: «Що, ой, не назвуть, як було...».

Продовження на 4 стор. ►

ДЕКОМУНІЗАЦІЯ І ЛЮДИ

▼ **Продовження.**
Початок на 3 стор.

Сьогодні був історичний день. Сходка в будинку культури. Що теж стоїть на місці храму, знищеного бомбами. (Туди й ходив мамин тато колись співати.) Мама напередодні майже не спала. Знаків було перед очима – повно! І на ранок вона взяла газету з тим фото чуда на полеглому дереві, звісно – ікону, щоби «доказати», що на фото саме та Жінка, з ікони, іменем успення якої була названа церква й наша вулиця колись давно. Взяла ціпок, і, як каже, подибала на сходку.

Вона там казала промову. Я думаю, довго й у всіх деталях переказувала і про Петровського-звірюку, й про «Голодовку», й про березу на церковному даху, й про розстріляних сусідів. І на-

С-на: Костянтин Бобрищев

прикінці сказала: «Не треба ждати, щоб депутати голосували, ми сюди прийшли – ми й голосуватимемо, добре?». І, каже, руки підняли всі. І ті, хто не хотів, і ті, хто казав: «Нашо воно нужне ото мінять, мені всірамно, хто той

Петровський, а шоб не платить тепер за справку, шо улица вже по-другому зветься...».

Мама перемогла!

Вона прийшла додому, в ту хату, де ми всі народилися, до садка, що його ще ді-

дусь садив, а бабуся Оля там «командувала», де яку квітку посадить... Зайшла й сказала своєму татові: «Ну, ось тепер буде твоя Успенська, як ти й хотів!». Дивилася на його портрет і казала... Потім напилася таблеток, оддыхалася

й нам дзвонила: «Ну, дочечка, як? Це ж правильно? Тепер в історії трохи лад?».

Ми з сестрою сьогодні щасливі. Якби ми були не з Пирятина – не вірили би в прокляття. І в березу, що без землі росла на даху церкви, і в фото на оголеній корі дерева, що впало само. Не вірили би в те, що душі убієнних і замордованих сусідів витали неспокійні весь цей час. Не вірили би, що на Успенській, тепер нашій вулиці, в цю мить потроху через тріщину в часі, потягне кудись у пекло якусь частину біді... І що наше життя створене смертю інших, як ось, прочитала, казав ще Леонардо да Вінчі, що про Пирятин наш ніколи й знати не міг – але це про всіх... Та він теж добре знав про зашифровані знаки.

Імена роблять свою справу – ми теж у це завжди вірили. Але й люди щось можуть, як мама ось.

Ольга Герасим'юк
(з Фейсбуку)

ХГ

Пратулинські мученики. Монастирська церква ЧСВВ у Перемишлі

Очевидно, справа лише в часі, в якому ми, як люди, живемо і рухаємося, і залізни лещата якого постійно відчуваємо як одне з найбільших обмежень, але якого потребуємо і на те, щоби осмислити і дослідити нашу минувшину. Там віднайдемо ще десятки і сотні нових світлих особистостей, які посвідчили Христа аж до мученицької смерті.

Ми вражені тим, що більшість прославлених на престолах Вселенської Церкви українців греко-католиків підтвердила свою вірність Христові саме мученицькою смертю, найвищим свідченням любові до Бога. Без сумніву, не бракує в нас преподобних та ісповідників (бо і їх свідчення є безпосередньо пов'язане з переслідуванням віри), і праведників, але поки що в цій царині нашу «молоду» Церкву, яка тільки постала після гонінь останніх часів, перемагає все той же невблаганний час (адже проведення беатифікаційного чи канонізаційного процесу є справою нелегкою і часто тривалою).

Іншою «особливістю» святих чи блаженних нашої

Церкви є те, що більшістю її свідків-мучеників є єпископи, священники або монахи і монахині. Це пояснити досить легко, бо ж переслідування будь-якого періоду мали за зразок класичний сценарій гонінь на Церкву перших віків християнства, коли священнослужителів спочатку примушували відректися від покладеного на них Богом обов'язку провадити Христове стадо дорогою вічного спасіння. З тою лише різницею, що, з огляду на масовість цих гонінь, кількість вірних-мирян, які в них постраждали, була набагато значнішою.

Серед широкого загалу християн побутує думка, що Греко-Католицька Церква є Церквою-Мученицею тільки через те, що криваві переслідування нашої віри з боку советської влади є подіями маловіддаленими від нас у часі. Однак ми, її вірні, добре знаємо, що в славній історії Церкви ніколи не бракувало хрестів.

У вересні 1997 р. Б. синод єпископів УГКЦ, що відбувся у Крехові-Львові, постановив доповнити календар нашої Церкви «святом в честь пам'яті християнського по-

ПРАТУЛИНСЬКІ МУЧЕНИКИ

Нашу Українську Греко-Католицьку Церкву часто називають «Церквою мучеників». Разом з тим, якщо поглянути у наш літургійний календар, то серед канонізованих Церквою синів і дочок побачимо лише кілька постатей: насамперед святого священномученика Йосафата, потім цілу когорту блаженних мучеників і преподобних, які останнім часом випромінюють світло своєї святости на наші землі. Але навіть коли б для кожного з них призначити окреме свято в літургійному році, то кількість їх буде все ж таки порівняно незначною.

двигу Пратулинських мучеників». Поминати Пратулинських мучеників вирішено 10 січня (за юліанським стилем – 23 січня).

Постанова синоду повинна певним чином відновити в умах багатьох ту історичну справедливість, без якої просто неможливо собі уявити те, що ми зevamo справжнім почитанням Бога, і розвіяти міфи про те, що пальма мучеництва в нашій Церкві є долею тільки священства та монашества: тяглість свідчення вірності Христові нашої Страдницької Церкви знає багато інших прикладів справжнього християнського подвижництва і звитяги...

Зважаючи на винятковість цього празника, неможливо не дивуватися відвазі і мужності простих, неосвічених селян, які, не боячись сили та погроз озброєного війська, змогли таки відстояти свою не церковцю, а Церкву перед посяганням злого супостата. У наш час нам особливо потрібна така застанова. Тепер, коли всі наші турботи звернено вперед, коли ми прагнемо, щоби наші діти і молодь були якнайбільше

поінформовані про Бога, якнайкраще знали катехизмові правди та брали активну участь у літургійному житті Церкви і служінню ближнім, напевно, слід усім нам згадати, що не в новому катехизичному правильнику, не в мистецьки виконаних ілюстраціях чи чомусь іншому (хоча, поза всіляким сумнівом, все це також потрібно) ховається дух віри наших батьків – часами неписьмених селян та далеких від досягнень і поступів науково-технічного прогресу жителів наших маленьких чи більших українських містечок.

Сила їхньої віри, нерідко готової на цілковиту самопожертву, полягала саме в щирості і простоті у ставленні до Бога – Того Бога, Якого вони ще з раннього дитинства пізнавали в шепоті бабусиної молитви та проникливій тиші зверненого до Христового лику на іконі дідівського погляду. Від такої віри, яка воістину «прив'язує» Бога до землі, від такого переконання, в якому відчуваєш свою особливу відповідальність перед батьками за те, щоби передати і дітям усе, що ти отримав від Бога з їхньою кров'ю і їхньою

плоттю, не можуть відірвати ні холодне маячіння багнетів, ні гучний гул рушничних пострілів, ні видима переконливість і чітка аргументація супротивника... Напевно, тому і полягли холодного зимового ранку 1874 року в мало кому відомому українському селі на Підляшші тринадцять Христових героїв – поважні старці **Данило Кармаш (Кармашук), Пилип Герилюк (Кирилюк, Курилюк), Костянтин Бойко (Бойчук), Ігнатій Франчук, Костянтин Лукашук, статечні господарі Вартоломій Осип'юк та Максим Гаврилюк, сповнені життєвих сил Вікентій Левонюк та Іван (Андрейук) і зовсім юні Микита Грицюк, Лука Бойко, Онуфрій Василюк (Томашук) і Михайло Ваврищук**. І хоча такими, здається, далекими і чужими є для нас, християн III тисячоліття, ці зовсім незнані нам люди, що стали жертвою свавілля російського «православного» самодержця, їх рішучість та стійкість у вірі в останню смертну хвилину не може сьогодні не зачіпати якихось найпотаємніших струн і нашого християнського серця, тож з усім людом молитовно звиваємо до них:

Продовження на 5 стор. ►

ПРАТУЛИНСЬКІ МУЧЕНИКИ

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

...благаємо вас... заступайтесь і моліться за нас, і випросіть нам непохитність у святій католицькій

вірі та ревність у спасінні душ наших, а також душ нашої родини, знайомих, нашого народу та усіх без-

смертних душ. Вчиніть, що-би в усьому нашому народі настала єдність у святій вірі; щоби усі стали дітьми одної Христової Церкви; щоби ми все глибше і краще пізнавали правди святої католицької віри; щоби жили

і поступали згідно з вченням правдивої Христової Церкви і готові були за неї віддати своє життя; та щоби наш народ, збагачений дочасним і вічним благословенням, прославляв Бога, Який нагородив

вас нев'янучим вінком слави у Своєму Небесному Царстві і Якому належить слава, честь і поклон на віки вічні. Амінь. (Молитва з Молебня до Пратулинських мучеників)

о. Роман Тереховський

ХГ

AD LIMINA APOSTOLORUM
КАТОЛИЦЬКИХ ЄПІСКОПІВ З НІМЕЧЧИНИ

В днях від 16 до 20 листопада 2015 р. відбулась молитовна проща католицького єпископату з Німеччини до гробів Святих Апостолів Петра і Павла у Римі. Крім духовного виміру також були присутні юридичний (канонічний) і пасторальний виміри цього візиту, які виражались у відвідуванні різних дикастерій Римської Курії і зустрічі із Вселенським Архиєреєм. Перед тим, як представити більш детально зміст цих зустрічей корисно є зупинитись на понятті, що саме означає термін «ad limina Apostolorum».

Першими свідченнями, які можна віднести до цього поняття знаходимо в посланні апостола Павла до Галатів, де він згадує про свій візит до апостола Петра (Гал. 1, 18; 2, 2). Натомість офіційним свідченням про обов'язок такого візиту говорять постанови римського синоду 743 року. В цих нормативних актах вказувався обов'язок єпископів, які здійснювали своє служіння в дієцезіях (епархіях) поблизу Риму, відвідувати гроби святих апостолів Петра і Павла. Натомість єпископів, яких віддалявала велика географічна відстань від Вічного Міста, правні норми зобов'язували у письмовій формі повідомити про стан речей в їхніх дієцезіях (епархіях). Джерелом такого твердження може стати лист синоду у Сардіка (343 р.), висланий римському архиєрею Юліяну (341–352), в якому хотілось зазначити необхідність повідомити Апостольський Престол про релігійну ситуацію у кожній провінції.

В свою чергу папа Григорій VII під час римського синоду в 1079 р. визначив, що священник, який має отримати єпископську хіротонію, найперше повинен скласти обіцянку, що кожного року сам особисто або через власного представника буде відвідувати Рим з візитом ad limina. Через декілька століть в 1234 р. папа Григо-

рій IX у формі Апостольської Конституції Rex Pacificus надав силу закону присязі відповідно до якої єпископ обіцяє здійснювати візит ad limina.

Лишень у 1585 році папа Сикст V у формі апостольської конституції Romanus Pontifex перемінив давній звичай у закон, згідно якого усі єпископи повинні здійснювати візит ad limina до Риму, а також зобов'язав всіх католицьких єпископів періодично інформувати Римського Архиєрея про стан справ в їхніх дієцезіях (епархіях). З часом попередні норми, які регулювали відвідини ad limina, отримали своє підтвердження серед норм першого Кодексу Католицької Церкви (1917 р.). Св. Іван Павло II, здійснюючи в 1988 р. реформу Римської Курії через апостольську конституцію Pastor Bonus, присвятив п'ять артикулів щодо відвідин ad limina єпископів, вказуючи, що вони повинні Апостольському Престолу здавати звіт про стан речей у власних дієцезіях (епархіях). Спосіб і форма приготування такого звіту є вказана у Правильнику щодо візиту ad limina, який видала у 1988 р. ватиканська Конгрегація у справах Єпископів.

Візит ad limina є способом зміцнити і виразити взаємозв'язок між Римським Архиєреєм, як главою колегії єпископів і наступником св. Апостола Петра, і окремим католицьким єпископом. Під час візиту ad limina єпископ, який очо-

лює партикулярну Церкву і єпископ Риму проводять зустріч і об'єднують вірних, які є довірені їхній пастирській опіці. Отже цей візит є не просто для взаємного обміну інформацією, а виявом сопричастя між окремими частинами єдиного містичного тіла Церкви. Через візит ad limina відновлюються зв'язки ієрархічної єдності, через які виражається вселенськість (католицькість) Церкви і єдність колегії єпископів.

Коли говорити про візит ad limina і п'ятирічний звіт про стан речей у власній дієцезії (епархії) з пункту бачення канонічного права, то тут необхідно підкреслити, що між ними існує тісний зв'язок. Так, наприклад, кан. 208 Кодексу канонів Східних Церков, зазначає, що єпархіяльний Єпископ, незалежно від території, на якій здійснює владу управління (юрисдикцію) і власної церковної приналежності до окремої Церкви свого права, повинен відвідати Рим, щоб представити звіт Римському Архиєрею і поклонитись гробам святих Апостолів Петра і Павла.

Беручи під увагу вищезгадані церковні норми і документи (кан. 208 ККСЦ, апост. конст. Pastor Bonus і Правильник щодо візиту ad limina) можна виокремити три головні моменти візиту ad limina:

1) проща до гробів святих Апостолів Петра і Павла, яка виражається через літургійну відправу у соборах св. Петра і Павла, а також у Соборі Святої

Марії Більшої (Santa Maria Maggiore) і Собору св. Івана на Латерані.

2) зустріч між єпископом і римським архиєреєм, яка виражається в особистій розмові;

3) зустрічі із різними дикастеріями Римської Курії, під час яких єпископи обговорюють питання і труднощі пов'язаних із пасторальною діяльністю власної дієцезії (епархії).

Після представлення головних понять візиту ad limina католицького єпископа до Ватикану і Риму зараз можна перейти до наступного елементу, а саме частини, яка дозволить подивитись як це все відбувається на практиці. Добрим прикладом може бути візит ad limina Преосвященного Владика Петра Крика, Апостольського Екзарха для українців греко-католиків у Німеччині і Скандинавії, який відбувся у другій половині листопада 2015 р. разом із іншими єпископами приналежних до Німецької Єпископської Конференції.

Першим складовим елементом візиту ad limina була молитва єпископів у головних папських базиліках у Римі. В кожній із них владика служили Святі Літургії, під час яких були виголошені проповіді на такі теми як: духовне значення бути католицьким єпископом; приналежність до колегії єпископів на чолі якої стоїть Вселенський Архиєрей, наступник святого Петра. Варто підкреслити, що перший день візиту ad limina єписко-

пи розпочали при гробі святого Петра, а останній день закінчили зустріччю з його наступником папою Франциском.

Переходячи до наступного елементу візиту ad limina, а саме відвідин дикастерій Римської Курії, через велику кількість владик, приналежних до німецького єпископату, було вирішено, щоб поділити їх на групи. В такий спосіб кожна із груп, на чолі якої стояв кардинал, відвідували визначені дикастерії, під час яких спочатку представлялись завдання і цілі діяльності окремої Конгрегації чи Ради, а пізніше владика могли поставити більш конкретні питання до працівників дикастерій або самі давали відповіді на отримані запитання. В рамках таких зустрічей також відбулась розмова між Секретарем Конгрегації для Східних Церков Високопреосвященним Архиєпископом Кирилом (Василем) і Владикою Петром (Криком). Український Ієрарх представив діяльність і релігійний стан Апостольського Екзархату за останні п'ять років, а також як в його ієрархічних структурах реалізується стратегія розвитку УГКЦ до 2020 під назвою «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом».

Последнім, завершальним етапом візиту ad limina була зустріч з Римським Архиєреєм Франциском, яка відбулась у два етапи. Першу частину зустрічі Папа провів із третьою групою єпископів, в якій був також присутній Преосвященний Владика Петро (Крик). Під час розмови, а радше живої дискусії між Франциском і єпископами, яка тривала понад годину, були порушені теми, які торкалися пошуків нових моделей евангелізації молоді, роль жінок в Церкві, безробіття, а також відносин між християнством і ісламом. Натомість в другій частині зустрічі папа Франциск мав промову до усіх разом зібраних єпископів, приналежних до німецького єпископату.

Для «ХГ»
о. Андрій Танасійчук

УКРАЇНЦІ НА ШЛЯХУ

▼ Продовження.
Початок на 1 стор.

У чому ж різниця між нами? Європейські цінності засновані на двох інтегральних визначеннях. **Перше** – це відповідальна свобода. Свобода для європейців – це не ласощі, свобода – це умова їх існування, тому що поза свободою вони не можуть самореалізуватися. Свобода – це можливість вибору у всіх життєвих ситуаціях, і вони обмежують її так, щоб не завдавати шкоди іншим. Коли люди добровільно себе обмежують, це називається відповідальною свободою. Далі починає діяти держава, яка карає тих, хто не хоче добровільно обмежувати себе. Але закон діє лише тоді, коли основна маса населення з ним згодна. Якщо закон не відповідає відчуттям справедливості більшості населення, то він просто не буде працювати.

Ми всі згодні, що вбивати не добре, і закон, який переслідує за вбивство, досить ефективний. Але ми зовсім не схильні вважати, що дати хабар – погано. Кожен з нас цим займається. Не знаю як ви, а я до лікаря без грошей все-таки не ходжу – інакше він просто буде погано зі мною поводитися. Велика частина населення сприймає корупцію як гріх, але допустимий. Тому і не працюють антикорупційні закони. А в основі європейських цінностей лежить якраз ця відповідальна свобода.

Друге – це відповідальне співробітництво. Це означає, що ви схильні до співпраці, ви активні, ви готові до компромісів, і компроміс не є для вас поразкою. І коли ви досягаєте якоїсь угоди, ви підходите до неї з відповідальністю.

Ось цей комплекс з відповідальної свободи і відповідальної співпраці створює те, що ми називаємо соціальним капіталом. Якщо одним словом – це довіра. Довіра до своїх інститутів, довіра до не своїх, до незнайомих людей. У суспільстві, де є довіра, все обходиться дешевше. Тому що недовіра викликає цілий ряд інструментів, які коштують дорого. Це означає, що суспільства, які мають цей капітал, багатші від тих суспільств, які його не мають.

У нас же інша філософія. І ми в цьому не винні – така наша історія. У нас вкрай високий рівень технологій самовиживання, тобто реакцій на несприятливі зовнішні умови. Тут ми незрівнянні. Свого часу я написав статтю, яка була з цікавістю

22 січня 2014 р.,
продовження протистояння на вул. Грушевського.
С-на з сайту ukraine-revolution.tumblr.com

сприйнята в Європі. Стаття про те, яким чином була організована тіньова економіка в 1992–1993-му, та й у наступних роках. Це було блискуче: тіньову економіку абсолютно спонтанно створило все суспільство. І в цілому вона врятувала нас. Ми не розвалилися, на вулицях не валялися трупи, ніхто не вбивав один одного. Незважаючи на те, що все навколо розвалилося, ми жили життям збереженого соціуму. Це була найяскравіша ілюстрація того, наскільки наше суспільство досконале з точки зору технологій виживання.

Але сама технологія виживання, цінності виживання в якомусь сенсі протилежні європейським цінностям. Ми не довіряємо нікому, крім близького кола. Але ми не можемо бути багатими в цих умовах, це виключено. Якщо ви не довіряєте інститутам держави і чужим людям, і, відповідно, наймаєте на роботу тільки своїх, то ви не в змозі нічого створити ефективного.

Я двічі був радником Кучми, і був радником Ющенка. І ось Ющенко викликав у мене дуже суперечливі почуття. Зокрема, я побачив, що він ставить на високі посади тільки своїх: родичів, сусідів – близьке коло людей. Мене це вразило. Це чиста технологія виживання, протилежна європейській технології життя. Замість того, щоб вибирати кращих, ви вибираєте своїх.

У кожній дрібниці технологія виживання суперечить європейським цінностям життя. Ми не схильні до компромісів, компроміс для нас – поразка. Кар'єра для нас – не спосіб самореалізації, а можливість влаштувати своє ближнє коло. З усім цим дуже складно побудувати європейську дер-

жаву, та й взагалі яку-небудь державу.

Дослідження показали, яким чином змінюються цінності. Спочатку міняються якісь умови життя, найрізноманітніші. Наприклад, у Середньовіччі винайшли бухгалтерський облік – це серйозно змінило життя. А в XX столітті відбулася сексуальна революція. Коли такі зміни накопичуються, то в населення виникає необхідність поміняти свої цінності. Вони повільно і адаптивно змінюються в потрібному напрямку, щоб відчувати себе адекватним змінній соціальній дійсності, і відчувати себе хорошим. І тоді змінюються інститути. Тому що абсолютно неможливо створити інститути в суперечності з цінностями, які є у даного населення.

Тому, коли ми говоримо, що влада погана і не хоче робити реформи, то потрібно розуміти – вона просто не може їх робити. Тому що, якщо для нас ці інститути чужі, то у влади немає можливості їх створювати. Вона може запозичувати їх механічно, але вони все одно будуть адаптовані, пристосовані і переключені до повної неможливості так, щоб нам було зручно.

ПРО РЕВОЛЮЦІЮ

Я вважаю, що Майдан – це перелом в історії України. Майдан – це успішний епізод соціальної революції. Причому революція ця європейського покрю, тільки запізнилася на 200 років. Дуже важливо, що це не метафора, а чисто технологічне визначення. Тому що, якщо це революція, то звідси випливає дуже багато цікавих висновків. По-перше, це епізод, тому що всі європейські революції тривали дуже

довго і мали багато епізодів. Французька революція почалася в 1789-му році, коли короля скинули, а закінчилася в 1870-му році. Революції тривали довго і мали багато епізодів.

На мій погляд, українська буржуазна революція почалася в 1991-му році зі знищення соціалізму і соціалістичної системи господарства. Почалося це на абсолютно унікальний манер, бо всі європейські революції починалися з ініціативи деякого прошарку людей, яким було тісно і неможливо жити, і вони хотіли реалізуватися якраз через свободу. Тоді вони скидали попередні влади – і новий лад ставав стійкішим. А ми отримали таку зміну соціального ладу ззовні.

Це була дивна революція, вона була безсуб'єктна. Не було прошарку, який був би в цьому зацікавлений. І 23 роки ми прожили не даремно – цей прошарок створювався, накопичувався, і саме він був ініціатором Майдану. Перше, що мені впало у вічі – люди на Майдані вели себе не як середні українці, а як типові європейці. Відповідальна співпраця і відповідальна свобода – це були їхні характеристики. Вони були пасіонарні. Їх розстрілюють, а вони не йдуть – це дуже сильна характеристика пасіонарності.

Зараз я скажу незвичайну річ. Путч і інтервенція – це типові показники справжньої революції. Це, можна сказати, сертифікат якості революції. Завжди консервативні країни-сусіди і консервативні люди в даній країні влаштовують такі речі. Я збирав всі ці характеристики істинності революції, і зрозумів, що виник прошарок, який нам і по-

трібен. Тому що меншість змінить пасивну більшість. У нас є вихід з положення, у нас є можливість стати європейцями саме так. З мрії ми можемо перетворити цей процес на технологію. Бо є люди, які готові це робити.

Звичайно, Майдан – тільки початок, це третій епізод революції, якщо вважати 2004-й рік. Але він далеко не остаточний, тому що нічого ще не зроблено з того, що робить революція. Не створені політичні проекти, не висунуті вожді, не змінилася більшість суспільства. Але все це тепер цілком реалістично. Якщо я говорив, що не можна побудувати інститути, якщо цінності не засвоєні, то зараз, коли значна частина населення вже сповідує ці цінності, я вірю в те, що можна зробити інститути.

ПРО ВІЙНУ

Коли почалася війна, то я побачив, що у людей стрес не стільки через саму війну, скільки через повну незначущість майбутнього. Це проникло у всі наші клітини, ми абсолютно не відчуваємо, яке майбутнє нас чекає. Звичайно, ми воюємо з країною, яка в 25 разів сильніша від нас, і начебто ми не можемо перемогти. Але я вам розповім про аналогії. На початку XX століття в Європі було шість великих імперій: Британська, Французька, Німецька, Австро-Угорська, Російська та Османська. Протягом XX століття дуже по-різному вони розпалися й зникли, включаючи Радянський Союз. З цих шести імперій чотири ніколи не намагалися відновитися. Це означає, що вони проробили над собою дуже серйозну роботу, адаптували свої цінності до реальності – і позбулися імперського синдрому. Єдина імперія, яка намагалася відновитися і стати ще більшою – це гітлерівська Німеччина. Вона була переможена, і переможці проробили над нею вельми принизливу роботу, але німці це пережили і більше, схоже, не хочуть стати імперією. Тепер в Європі ще одна спроба: свою імперію хоче відновити Росія.

Дійсно, якщо подивитися характеристики російського характеру, то він імперський. Але давайте поміркуємо. Якщо п'ять її сестер не зуміли стати імперіями і відмовилися від цього, то за аналогією у нас є підстави вважати, що історія не хоче більше імперій. Якщо ви воюєте проти історії, то у вас немає шансів. Причому співвідношення сил не грає ніякої ролі. Історія знайде спосіб їх зрівняти.

Продовження на 7 стор. ►

УКРАЇНЦІ НА ШЛЯХУ

▼ Продовження.
Початок на 6 стор.

Я наведу приклад. У зеніті всесилля Іспанська імпе-

рія блищала, а з нею боролися Нідерланди. Здавалося б, ну які шанси можуть бути у маленьких Нідерландів в порівнянні з імперією, де був, приміром, великий полководець герцог Альба?

Але все одно вони виграли, все одно здобули незалежність, хоча для цього знадобилося 80 років. Для мене це знижує невизначеність нашої ситуації з погляду довготермінових планів. Зви-

чайно, це не знижує невідомості людських долі.

Але ж не тільки своєю долею живе людина.

Олександр Пасхавер, український мислитель, учений-економіст виступив в рамках проекту «Що можу я», організованого Freud House. В статті викладено його ключові думки.

Підготувала Яніна Корнієнко, Platfor.ma

ХТ

Українське суспільство зараз нагадує підлітка, який відкриває в собі нові сили і здібності свого організму, але точно не знає, що з ними робити, вважає патріарх Святослав. В інтерв'ю виданню «Новое Время» Глава УГКЦ зазначив, що цей процес дуже позитивний, але таїть у собі багато небезпек.

ПАТРІАРХ ПРО УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

«Ми – суспільство, яке виходить з пострадянського періоду і переживає швидкий процес емансипації. Ми звільняємося від усього того, що можна назвати реліктом комуністичної системи. З усіма її хворобами. Коли ініціатива, свобода та індивідуальність кожного були нівельовані. Коли людина була гвинтиком великої машини. Уявіть собі трагедію гвинтика, коли машина розвалилася».

У той же час він підкреслив, що тепер українці проходять процес усвідомлення власної гідності і свободи. При цьому,

за його словами, свобода завжди пов'язана з відповідальністю, і «іноді в українців відповідальність кульгає».

Європа теж нагадує Блаженнішому підлітка, який випробує власні межі. «Вона починає втрачати християнські корені, тобто починає забувати, на якому фундаменті стоїть. І це дуже небезпечно, вона ризикує втратити всі досягнення, отримані після II світової війни, такі ключові поняття, як демократія, мир і справедливі економічні відносини.»

Подано за «Католицьким Оглядачем»

Думи мої...

В житті нічого не буває миттєво, лише в казці буває. Якщо взяти останній відрізок історії України – то все було потрібно. Потрібна була революція на граніті, Помаранчева Революція, потрібна Революція Гідності. Ми бачимо, що кожна з них – це немовби сходинка. В Україні живуть люди, які народжені в іншій країні, Україною керують люди, які всі народжені в іншій країні. Це вже молоде покоління виростає з іншою культурою, ментальністю, свідомістю. Воно – інакше. Тому мусимо розуміти, що у нас люди немовби «надихалися» радянської свідомості. І вона не так легко виходить з нас. Тому теперішні моменти – трудні та складні. Ця війна – це величезне горе. Але, водночас це і є відмежування від того радянського.

В радянській системі людина була ніщо. В Бога – кожна людина має цінність, Бог цінує і приймає кожного. Тому багато людей досі

відчувають себе меншвартісними. І стараються підвищити свою власну вартість здобуттям посад, влади, статусом.

Найважливіша річ для нас – почати жити за нашим сумлінням. Бо сумління – це те, що промовляє нам в конкретних обставинах. Сумління ніколи не перестає говорити. Воно не заставить нас жити, це те, що від нас очікує Бог. І коли я буду дослухатися до сумління, буду чинити правдиве добро. Найлегше почути голос Бога у молитві. Молитва – це наша розмова з Богом. Так, спочатку ми говоримо завчені фрази з молитовника. Але це так само, як і вчимо іноземну мову. Проте згодом маємо вийти на той рівень, коли зможемо говорити те, що ми хочемо сказати Богові. І також вслухатися, що Бог хоче сказати до нас.

Владика Венедикт, «ДивенСвіт»

ХРЕСТ ЗАСЛУГИ
ДЛЯ ПРОФ. ГЕЛЬМУТА ПРИИ

Проф. д-р д-р Гельмут Прии, професор церковно го права, керівник факультету католицької Богословії університету Людвіга-Максиміліана у Мюнхені, радник Апостольської Екзархії для Українців Католиків у Німеччині і Скандинавії, з осягненням 65-ліття, відійшов 2015 року на пенсію. З цієї нагоди факультет ЛМУ вшанував свого довголітнього керівника науковою конференцією, а Президент Республіки Австрії нагородив його працю «Хрестом Заслуги у ділянці Науки і Культури першого ступеня».

Згадаймо коротко життєвий шлях Науковця. Гельмут Прии народився у Райхенталі, Австрія, 1950 року, як наймолодший син багатодітної сім'ї. Школу закінчив у Вільгерінгу, Австрія, іспитом зрілості 1968 року. Слідують роки правничих студій, які провадять його в університети Лінцу (докторат на факультеті цивільного права 1974), Зальцбургу і Відня, а згодом до Риму, де на Папському університеті Лятерано 1976 р. одержав ліценціят з каноністики, а 1981 р. здобув ступінь доктора з ділянки церковного права з відзнакою «summa cum laude». Студії теології завершив магістерським іспитом при університеті в Лінці 1985 року.

В 1980 році проф. Гельмут Прии габілітувався при віденському універси-

теті, де викладав церковне та цивільне право і рівночасно виконував функції адвоката з питань каноністики при міському та дієцезальному судах у Відні і Зальцбурзі. Слідували покликання до університетів Зальцбургу і Лінцу на факультети католицької теології. В 1988 році прийняв покликання на професора університету до Пассау. У 2004 році професор Прии дістав покликання до університету Людвіга-Максиміліана в Мюнхені на посаду керівника факультету Католицької Богословії.

Попри свою викладацьку діяльність, проф. Прии був членом Правничої Комісії Об'єднання Дієцезій Німеччини (1996–2006), і був віце-президентом «Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo» (2004–2011).

Від 2007 року професор Прии є радником Апостольської Екзархії для Українців Католиків візантійського обряду у Німеччині і Скандинавії; у цій функції співпрацює з Екзархією у вирішуванні питань церковного права. Своім ДЕКРЕТОМ від 18 грудня 2015 року Верховний Архієпископ Святослав іменував проф. Прии членом робочої Комісії для опрацювання повноцінного збірника партикулярного права УГКЦ. На цьому місці слід підкреслити, що проф. Прии, який володіє багатьма мовами, межи іншими латинською, італійською, еспанською, англійською, також вивчив українську мову і постійно працює над її удосконаленням. Нав'язавши тісний контакт з Українським Католицьким Університетом (УКУ) у Львові, він на запрошення перебував у Львові

Професор Прии (праворуч) та консул Австрії д-р Коллер під час прийняття в австрійському генконсульстві

та в інших містах і читав лекції з каноністики перед богословами і студентами.

Оскільки проф. Прии, з осягненням пенсійного віку, закінчив офіційно свою діяльність як керівник факультету Богословії мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана, факультет попрощав свого керівника науковою конференцією у приміщенні Католицької

Академії Баварії дня 15 липня 2015 р., яка проводилася під заголовком: «Церковне право і милосердя». У ній взяли участь з доповідями визначні каноністи не лише з Німеччини (проф. д-р д-р Е. Гютгоф, проф. д-р Ф. Бішоф, проф. д-р д-р С. Герінг, ЧСБ), але й з Італії (Єпископ д-р І. Арріета) та Угорщини (проф. д-р П. Сабо).

Продовження на 8 стор. ►

ХРЕСТ ЗАСЛУГИ ДЛЯ ПРОФ. ГЕЛЬМУТА ПРИИ

▼ **Продовження. Початок на 7 стор.**

Головний реферат виголосив проф. д-р д-р Гельмут Прии на тему: «Церковне право і милосердя – правно-теологічні і правно-теоретичні аспекти». Присутній на конференції був також Владика Петро Крик, Апостольський Екзарх, у супроводі канцлера Екзархії о. Андрія Дмитрика.

Завершенням програми було вшанування професора Прии з нагоди його Дня Народження та відходу на пенсію. Хвалебну промову – Laudatio – виголосив проф. д-р д-р Герінг, ЧСБ, а проф. д-р д-р Гютгоф вручив йому ювілейний збірник наукових статей, виданий на честь

проф. Прии, під заголовком: «Ius quia iustum».

Музичне обрамування і фуршет надали цій науковій конференції святкового характеру.

За працю у ділянці науки і культури Президент Австрії нагородив професора Гельмута Прии «Австрійським Хрестом Заслуги першого ступеня». Урочисте вручення ювілярові хреста заслуги та грамоти відбулося в резиденції генконсу-

ла у Мюнхені дня 4 грудня 2015 року, що його завершив генконсул Австрії, д-р Гельмут Коллер, при участі сім'ї та рідних ювіляра, і запрошених гостей.

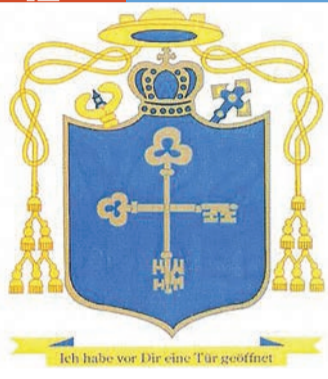
Українська Екзархія має щастя, що науковець формату професора Прии вносить своє знання і працю на користь української Церкви – і не лише свою працю, але він відкрив також свою любов і прив'язаність до нашої української Церкви, до на-

шої культури і нашої мови. В його особі українці мають правдивого друга. Гратулюємо професорові Прии за високі відзначення, вітаємо його з Днем Народження, і бажаємо йому всіх благ від Господа Бога: кріпкого здоров'я, особистого щастя та якнайкращих успіхів у дальших його починах на многи і благи літа.

AD MULTOS ANNOS, Шановний Професоре!

Для «ХГ» Ірина Спєх

ХГ

Вих.-N: 0201/16 AE

Мюнхен, 12.01.2016

ЄПИСКОП ПЕТРО КРИК АПОСТОЛЬСЬКИЙ ЕКЗАРХ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛІКІВ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ОБРЯДУ В НІМЕЧЧИНІ ТА СКАНДИНАВІЇ

ДЕКРЕТ

ПРО ВІДПУСТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ БОЖОГО МИЛОСЕРДЯ В АПОСТОЛЬСЬКІЙ ЕКЗАРХІЇ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛІКІВ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ОБРЯДУ В НІМЕЧЧИНІ ТА СКАНДИНАВІЇ

Беручи до уваги добро вірних Апостольської Екзархії, спираючись на Лист Папи Франциска про відпусти з нагоди Надзвичайного Ювілею Милосердя з 1 вересня 2015 року та Апостольську Конституцію Папи Павла VI «Навчання про відпусти» (*Indulgentiarum doctrina*), дбаючи про те, щоб відзначення Святого Року було для всіх вірних справжнім моментом зустрічі з Божим милосердям та живим досвідом близькості Небесного Отця, прошу користати з можливості отримати ювілейний відпуст.

I. Щоб отримати відпуст повний, тобто прощення не лише вічної кари за гріхи, що отримуємо у кожній щирій добрій сповіді, але також дочасних кар чистилища чи інших, вірні повинні виповнити наступні умови:

- здійснити прощу до Святих Дверей, відкритих у катедральному соборі або у визначених храмах, а також у чотирьох Папських базиліках в Римі, як знак глибокого прагнення справжнього навернення;
- приступити до Святої Тайни Покаяння (сповіді) перед тим, як податися на прощу, або у самому храмі Дверей Милосердя;
- виключити всяке прив'язання до якого-небудь гріха, навіть повсякденного;
- взяти участь у Божественній Літургії та приступити до Святого Причастя;
- поєднати це з роздумом на тему милосердя – вислухавши відповідну проповідь чи науку, або особисто піднести до Бога молитву за Святішого Отця та у наміреннях, які він носить у своєму серці для добра Церкви та всього світу; заохочую проказувати Отче наш, Богородице Діво та Слава і ніні;
- Якщо хтось того дня брав участь у Божественній Літургії і прийняв Святе Причастя в іншо-

му храмі, крім вище наведених умов повинен іще скласти визнання віри, проказуючи уважно Символ віри (*Вірую в єдиного Бога, Отця, Вседержителя...*).

Такий відпуст можна отримати один раз у день.

II. Для хворих, похилих віком та самотніх осіб, які часто не мають можливості вийти з дому, великою допомогою стане переживання хвороби і страждання як досвіду наближення до Господа, який через таїнство Своїх страстей, смерті та воскресіння показує головний шлях, який надає сенс боліві та самотності. Для них способом отримати ювілейний відпуст буде:

- переживання з вірою та радісною надією цих хвилин випробування;
- приймання Святого Причастя в хаті (наприклад у першу п'ятницю місяця) чи в лікарні, або участь у Божественній Літургії та спільнотній молитві, також і за посередництвом різних засобів комунікації;
- а також молитва за Святішого Отця та у наміреннях, які він носить у своєму серці для добра Церкви та всього світу.

III. Ув'язнені в тюрмах, перебуваючі під арештом чи інших місцях відокремлення, які усвідомили скоєну несправедливість та щиро прагнуть наново включитися у суспільство, роблячи свій чесний внесок, зможуть отримати відпуст:

- у в'язничних каплицях;
- та щоразу, коли переходячи крізь двері своєї камери, піднесуть думку й молитву до Небесного Отця;
- виключать прив'язання до гріха та помоляться в наміреннях Святішого Отця, як сказано вище.

IV. Щоразу, коли вірний особисто виконає одне чи більше діл милосердя для тіла (*голодного нагодувати, спраженого напоїти, нагого зодягнути, подорожного в дім прийняти, недужому послужити, в'язня відвідати, померлого похоронити*) і для душі (*в сумніві порадити, невїжу навчити, грішника навернути, сумного потішити, образу з серця прощати, кривду терпеливо зносити, за живих і померлих молитися*), отримає ювілейний відпуст.

З цього впливає зобов'язання жити милосердям, щоби отримати благодать повного і вичерпного прощення силою любові Отця, який нікого не виключає. Отже, йдеться про повний ювілейний відпуст, що є плодом самої ж таки події, відзначуваної з вірою, надією та любов'ю.

V. Ці ювілейні відпусти можна отримати для себе самого, а також для померлих. Ми зв'язані з ними свідченням віри і любові, яке вони нам залишили. Як спогадуємо їх під час Євхаристійної відправи, так можемо, завдяки великому таїнству сопричастя святих, молитися за них, аби милосердне обличчя Отця звільнило їх від будь-яких наслідків провини та пригорнуло їх до себе в безмежному блаженстві.

VI. Усіх священників Апостольської Екзархії, які попередньо отримали канонічну місію до слухання сповідей і не є в цьому перешкоджені, згідно з волею Святішого Отця, під час Ювілейного Року наділяю юрисдикцією давати розрешення від гріха абортів всім, які його скоїли і, розкавшись від щирого серця, просять прощення.

Нехай священники приготуються до цього великого завдання, вмюючи поєднувати слова справжнього прийняття із призадумою, яка допоможе збагнути скоєний гріх та великодушне прощення Отця, який все оновлює Своєю присутністю.

Відданий у Христі,
Єпископ Петро Крик
Апостольський Екзарх

Петро Крик

Андрій Дмитрик

о. Андрій Дмитрик
Канцлер
Апостольської Екзархії

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5